

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом на
универзитетској администрацији
„Глас Црногора“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, к. ц. аген-
ту у Котор. Донијети се шаљу
уредничком.За огласе плаћа се: на сваку
ријеч или на број од пет ријеч-
а по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчац.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

Њ. Кр. В. Господар повратио се је у сриједу из Бара на Цетиње, одакле је истог дана кренуо с Њ. Њ. В. В. Њавом Мирком и Њагињом Наталијом на Ријеку, а одатле отпутовали су с њим заједно с Њеним Краљевским Височанством Њагињом Миленом у Никшић на љетовање.

У понедељник, 5 о. м. славили је аустро-угарски легација рођендан Њег. Величанства Цара и Краља Франца Јосифа. На 10 ура прије подна била је свечана меса с благодарњем у капели посланства на коме је присуствовао Њег. Височанство Њав Мирко, г. А. Радовић маршал књаж. Двора од стране Њ. Краљ. Височанства Господара, а од стране Књаж. Владе г. Војвода Вуковић, министар иностраних дјела са својим секретаром г. И. Вулетићем. Цио овдашњи дипломатски кор такође је био присутан. После је богослужења примао је г. барон Макио са Господом Бароницом од присутних честитања. У вече је био објед, на коме је био Њ. В. Њав Мирко, наши министри с госпођама, шефови дипломатског кора и још нека познана лица. Наша војена музика свирала је пред легацијом како ва вријеме честитања, тако и у вечер. Легација с парком била је сјајно освијетљена.

У знак уважања према Узвишеном Слављенику, дворца на Тополици у Биду, гдје су се налазила Њ. Њ. Кр. В. Височанства, био је освијетљен, а на сами дан свечаности опалено је са Волујце 21 топовски метак.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 9 августа.

Последних година румунски краљевски пар, идући у ово доба године на воде, сврће у Ишлу, гдје такође у ово доба борави аустро-угарски Монарх; тако су те посјете и састанци у Ишлу постале сасвим обичне, и кад би се оне прекинуле, могло би се отуда изводити какво политичко наглашање. Али већ изјављени листови, приликом овогодишње посјете румунског краљевског пара у Ишлу, понављају бајку о закључењу војне конвенције између Румунске и Аустро-Угарске, и коначном присаједињењу прве к тројном савезу. Петроградско „Н. Време“ на то опажу: „Нама се чини, говорећи о политичкој улози Румунске прије свега да треба увести у обзир, што ова млада краљевина припада броју балканских држава, које су много обавезане Русији и морално уједињене између себе оном крвљу, коју су све оне пролијевале за велико дјело ослобођења. Баш ове године, кад се навршују 25 година од великог рата за ослобођење, Румуни не могу да се не одушевљавају машу о оном заједничком дјеловању са Русима на бојном пољу. Од овда је много воде протекло на Балкану, много су пре-

живјеле Бугарска и Србија а с њима и Румунска, што је оставило за собом дубоке трагове. Подигнуте руском крвљу словенске државе схватиле су, да не могу постојати без заштите руске, не излажући се тешким искушењима. Оне су се убједиле, да њихови ослободитељка нема себичних рачуна, да она цијени срдечно пријатељство с њима у име словенске мисли, а не за какве своје себишне сврхе. И Аустро-Угарска је признала, да мора бити у споразуму са Русијом у пословима балканским, што је и довело до руско-аустријског споразума г. 1897. Посјета румунског Краља у Петрограду и прошлогодишња посјета Великог Књаза Александра Михаиловића у Румунској били су изврши догађаји у историји руско-румунских односа и дали су повода надати се, да ће се они утврдити. А сада говоре, да Румунска хоће да се присаједини тројном савезу, и да хоће да заузме особити положај на Балкану. Али за такав обвљни корак, требало би да буде и обвљниг узрока, који се међутим не може наћи. По свом географском положају, Румунска се мора налазити у тајесним односима с Русијом, с Бугарском и са Србијом. Румунска не може имати само једног пријатеља са запада, а са сјевера, истока и југа бити окружена државама, с њом само у официјалним мирним односима. То би јој брзо тешко шекло. Осим тога, присаједињење к тројном савезу не би подигло престиж Румунске нати би њени политички положај утврдило. Прошло је вријеме када је тројни савез имао рјешавајући значај у свјетској политици... Уопште ми видимо, да данас ступају између себе у савезе велике државе, а мале да остају на страни од политичких комбинација, што је потпуно оправдано, јер активно учешће у међународном политичком животу захтијева великих средстава, које немају мале државе, и које морају радити на свом унутрашњем равнотежу, остављајући великим државама, да воде свјетску политику“.

Прошле године руски Цар, путојући у Француску, посјетио је у Данцигу, на мору, немачког Цара, који му је ту посјету одвратио ове године у Ревалу, такође на мору. Ипак је то дало повода инглеским листовима, оснивајући се на посјету скорашњу италијанског Краља у Русији, да говоре о новом групирању држава. Уз инглеске листове пристају и њеки немачки; па и сама обвљна „Пост“, која се сматра официјовном, пише о заједничком дјеловању Немачке и Русије у Азији и у Африци. Берлински лист мисли, да ту заједницу руско-немачку изазива инглеска, која хоће да заузме првенство у Африци; да над свом политичком дајас влада англо-руски антагонизам, који је добро дошао Немачкој, пошто и Инглеска и Русија морају високо цијенити немачко пријатељство или бар немачки неутралитет.

Петроградско „Н. Време“ на то овако одговара берлинском листу: „Гдје су докази, да се антагонизам између Русије и Инглеске обострио? Ако нам покажу дјеловање Инглеске у Китају и Персији, то није

ништа ново, јер је Инглеска одавно ту наша супарница. Него је појава Немачка тамо, гдје смо до сада сријетали саме Инглесе, факт, који није особито повољан руским интересима, јер је између два супарника вавда лакше постићи споразум, него ли између три. Машта „о главним лицима општег руско-немачког дјеловања у азијатској политици“ не може се остварити. Најглавније је питање у тој политици Багдадска жељезница, која никако не може бити ријешена на узајамно задовољство. Немачки дипломати покушали су предложити руским капиталистима јављени дио учешћу у том подухвату, али смо ми на то одговорили, да ми не желимо сами себи шкодити. Ни дљје развијање немачких жељезница у Малој Азији, ни немачко колонизирање Месопотамије, ни ширење немачког уцлива на Персијски залив, нама ни издалека не праја. Нама је потребито, ради извршења наших историјских задатака, да Немци у свим овим својим намјерама не успију, а Немачка жели, да постигну сјајну побједу. Гдје се ту може постићи сагласје? И ако на далеком Истоку још нема таквих сукоба наших интереса са немачким, као на ближијем Истоку, али ипак цијељи, којима тежимо и ми и Немци, тако су противположне, да се не може избјећи сукоб. Што се тиче Африке, тешко је заједнички дјеловати, јер Африка има велики значај за Немачку, а за Русију скоро никакав. Ми смо говорили ових дана, да желимо добре сусједске односе с Немачком, да треба избјежавати сукобе, да треба, колико се може, измирити противположене интересе, али је од свег тога далеко заједничко дјеловање у политици. Савремено политичко групирање држава не пријети општему миру. Рашта дакле измишљати нове савезне комбинације, које, може бити, не би биле ни издалека тако поуздане, као оне, које постоје?“

РЕФОРМЕ У МАКЕДОНИЈИ.

У Цариграду је састављена комисија под пресједиштвом великог везира, која је већ израдила предлог о потребитим реформама, које се састоје у неанатим измјенама у грађанској управи и реорганизацији жандармерије. Тај предлог није тешко испунити — доста је надати неколико наредаба, вели петроград. лист „Н. Време“, па дати до вавна заинтересованим државама, да је све учињено, што је требало, и ако се смутње наставе у Македонији, да ће одговорност панути на саме Христјане у тој покрајини.

Већ је више пута турска влада — вели „Н. Време“ — успјела, да на такав начин избјеже озбиљне реформе, али овога пута положај је у Македонији и Србији такав, да ће се тешко таква политика Портана увјенчати успјехом. Већ се говори, да ће у Цариграду отпочети, или да је већ отпочела своје сједнице конференција иностраних преставника, посвећена претресу реформама за Македонију. Могуће је, да се те расправе воде, али на њих не треба гледати, као на заједнички корак држава ради рјешења или регулирања македонског питања. Може бити и и говори се о сазиву међународне конференције о том питању, али се Русија неће ни придружити. Нама се по искуству више пута догађало, да се убједимо, како јевропски конферат у турским пословима не доводи ка никаквим повољним резултатима. Наш положај према Турцији сасвим је искуцав, и за то ми морамо говорити с Портаном вавда у своје име, а не губити своје ја у конферату. Ми

морамо пружити помоћ становништву Македоније и Старе Србије, али за то не треба нам тражити сајделовања Јевропе. Сва међународна савјетовања о томе своду се, да се заједнички израђени предлог реформа доставља Порти, а ми сами смо принуђени, да пазимо, да ли ће се и остварити. Тако је боље но да ми сами израђимо и саме реформе.“

ЧЕШКА САМООБРАНА.

Поред Централне школске Матице“ најнаменитија је патриотска чешка установа „Удружење чешко словенског соколства“, које броји до 60.000 чланова. Мјесна одјељења, на броју 600, сачињавају око 20 „жупа“. Ове жупе састављају двије општине, једну у Чешкој, другу у Моравској и Силезији. А обе ове општине имају заједничку управу у Златом Прагу. Ова организација чешке народне војске надмашује немачко „турнерство“. Соколство је уопште установљено у почетку по примјери немачког турнерства, па се касње стало само развијати, најприје основало школу гимнастичку, која је дала Чесима прве награде и громко име на свим француским и другим утакмицама последњег доба. Још знатно више надмашују Соколаци чешки немачке Турнере у моралном обзиру. Основна је мисао Соколства, истина, паралелно усавршавање народних тјелесних и душевних сила у служби отаџбине, као немачких турнера и француских и швајцарских гимнаста; али у практичном остварењу ове мисли Чеси су протекли иностране гимнасте. Томе је допринијело највише што су са свих страна Чеси окружени и угрођени непријатељима. Постојана опасност утврдила је братско јединство у чешком соколству не само на ријечи него и на дјелу. К чешком соколству припадају најбоље народне силе, и најбољи преставници свих стајежа, од професора и управитеља банака до престога радника сматрају чашћу не само један другом говорити „ти“ и „брате“, него и збоља сматрати један другог братом. Док још не примљени у редове сокола дјечаци са арелим људима вјежбају тијело, стари соколаци брину се о њиховом васпитању у народном духу; оснивају народне библиотеке, приређују патриотска читања и свечаности (тако при скорашњим светковинама у част Хусу Соколаци су играли прву улогу), надају соколске листове, на изложеним крајевима. Доста је погледати на карту чешких појединих соколских друштава, да се види значај обране соколског удружења. Од 600 ових друштава, двије трећине су разеђене по границама према немачком становништву. По најоцнијим мјестима, близу немачких фабрика, гдје су у великом броју чешки радници, она друштва су тако густа као да су спремна за боја. Ту често ова друштва са школском матицом служе једином потпором мјесног словенског елемента.

Тешко је себи представити све потешкоће положаја чешког радника под жељезном руком немачког или јеврејског фабриканта, гдје још нема соколских друштава или друге какве народне установе. Забрањује се и ријеч чешка Чешки радник ту не смије ставити своје дијете у чешку школу, основаном чешком матицом; не смије дати свој глас за чешког кандидата на изборима; такав „бунтовник“ лишава се рада у цијелом округу. Таквима се бунтовницима и кватир одма отказује, а власницима напразњених кућа надокнађује се кирија из националних каса, које напану патриоти из Немачке.

Услед те организације немачке ни чиновници Чеси не могу наћи кватире ни по приватним кућама ни по гостионицама, гдје живе сами Чеси и Јевреји, и принуђени су се склањати по жељезничким станицама и жандармским становима, док их влада не премјести у другу варош. Томе терору може само да одоли радник у цијелу годину и „који нема фамилије. Томе гину у националном смислу много хиљада чешких породица.

Тај се положај одма побољшава, тек се по таквим мјестима оснује соколско друштво. Тек постане радник соколаш, постаје чланом јаким братства, које га не напушта у чешкој борби. Али оснивање тих друштава није лако: треба наћи довољан број готових на све последице

њемачког прогонства. Ту прискаче у по-
моћ соколског братства. Друштва јака по
чешким мјестима, уопште свако по једно
друштво изложено њемачком фанатизму,
да се о њему брине. Тако се соколска
друштва дијеле на старатељска и на она,
о којима се старају сваког обирају, особито
о помоћи чланова страдајућих од њемачког
фанатизма. Највише је свечаност, када ста-
ратељско друштво иде на остварење дома
друштва о ком се оно стара, јер је тим
обезбјеђено постојање соколског друштва
посред непријатељског елемента.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Мослиман у Црној Гори.) Наставник.

IV. „Ибра.“ Пошто се девојке уда-
ју, по смрти њихових родитеља, оне
могу узети мираз који им припада од ро-
дитеља. Оне то право не могу изгубити и
ако су их родитељи удали били; јер све
што им отац или мајка за прију и за
свадбу потроше, цио тај трошак иде им
као родитељски дар. Такође, кад би брат
за сестрину прију без њене присташи-
ности потрошио, она може тај трошак не-
приврати, но прију као дар од брата са-
матрати а од родитеља припадајуће на осно-
ву шеријата узети; али обично сестра при-
стане на прију за припадајући јој дио,
те таква издаје брату Ибра: како нема у
њога никаквa хака ни права — односно
мирава зчина или мајчина — тражити.
Кад се хоће Ибра учинити мора се у
мехму доћи. Кад би на пр сестра хтјела
тако што да учини, она, лично или преко
заступника и свједока пред кадијом мора
да изјави своју добровољну намјеру, које
кадија напише и потврди и од 2 круне
таксу метне.

Осим овога начина, има још један
други, који јевропским језиком „Техару“
зовемо. Техару или боља рећи угодба
буде између миразлија и то онда, кад би
који из њих пристао да прими из дру-
штва извесну суму новаца за припадајући
му дио мирава. Овако што обично је би-
вало кад би удовица у име припадајућег
јој дијела од домаћина примила неку сво-
ту новаца. Техару је учињен први пут
за вријеме Калифа Азрет Османа: Абду-
раман Бин-оф у вријеме тешке болести
био је распустио једну жену од четири,
но, ови је умро прије но што је она
испунила „Иден“ т. ј. 100 дана од раз-
вјенчања, онда је и њој припадало да
узме од Абдурамановог мирава једну
осмину заједно са онима трима удо-
вицама и тако с овом су учинило угодбу
и дале јој у новцу 83.000 динара. Теха-
ру може и домаћин учинити са жениним
миразлијама — и пр. кад би умрла жена
и након себе оставила мужа, мајку и стри-
ца, њен мираз дијели се на шест дијелова,
јер домаћину допада пола т. ј. $\frac{3}{4}$ а мајку
трећина $\frac{1}{4}$ а стрица остатак т. ј. $\frac{1}{6}$. На
ови начин, кад би домаћин пристао за свој
дио, да не плати вјенчање које је жени
договао и на то кад бише мајка и стриц
задовољни били, онда други мираз без то-
га вјенчања раздијели мајка и стриц по
припадајућим дијеловима и т. д.

Овде ћу навести два три примје-
ра за Ибра да би читатељ знао како се

у томе по Шеријату ријешава: Кад би чо-
вјек имао какво право у кога узети или за-
какви хака кога давати, па би се тај чо-
вјек изразио — с тим човјеком немам да-
вију, или у тога човјека немам хака нити
каког права, или треш се или прођи се
од давије, или од тога човјека потпуно
моје право примих — овакви изрази ана-
че Ибра, посље којих, тај израз из-
тијех људи не може никаквa хака тражи-
ти нити давати; јер кад човјек од сво-
јега права некога Ибра учини он је већ
то право изгубио, за које давати не мо-
же — јер што прође не дође. Ибра не
дјелује за будуће т. ј. и ако понити
прошато право ма за ново, не уважава се.

Онај за кога се Ибра чини треба да
се знаде, иначе не важи: кад би се повје-
ритељ за своје дужнике — без да их ка-
же који су — изразио да нема у њих
никаква права, овакви израз нема важно-
сти, али, кад би се за становнике једнога
села на тај начин изразило, онда његов
израз стајан је јер при израз односи се
на опште и ненајјасно, дочим цитира не
односи се тако. Кома се Ибра учини тај
није обавезан да га прихвати, доста је да
на то пристане.

Кад би болесни понјеритељ својега
близника за дугујуће Ибра учинио, таква
Ибра нема важности; осим ако тај дужник
не буде од близике онда се такви Ибра
може уважити али и то од трећине остан-
штине изразио Ибра. Презадужени бо-
лесник ако му ко дугује, не може га за
тај дуг Ибра учинити, а кад не би боле-
стан био, могао би и т. д.

Овде свршавам четвртим тачком

Хоца Караџић.

Гг. учитељима, овештеницима, ро-
дитељима, а и свим осталим Србима на
уважење. Поштом да упути свакога
јам учитеља, свештенике,
и остале просвјетљене народи, а исто
тако и родитеље, нека нам сад (а и у
будуће вријеме) упутију сва добру мушку
дјелу свог краја од 12—15 год., који су ми-
кар основну школу на потпуно задовољство
својих старјешини савирили, који су узорни
владари, честити, сигурни — макар и си-
ромашни — породични, а иначе да су здрави,
крјетки, бистри, способни.

Ми смо и до сад — све што је на-
љано — добро удомили, а сад нам је, ра-
зумије се, већ све лакше и лакше, јер су
сва дјеча, — који озбиљни људи озбиљно
препоручују — врло напредна, задовоља-
вају своје господаре потпуно. То се чује,
па се наша препорука већ и далеко преко
граница наше монархије уважава, тако, да
смо увјерени, да ћемо од сад и пет и десет
пута више дјече моћи удомити него првих
година, док нису још лед пробали,
образ освјетлили били.

Истина, сад је у свему куд и камо
лакше, али опет треба и унапријед само
добро и поуздано дјело препоручивати, а
гдјегод има добар учитељ, тамо су — ра-
зумије се — и ђаци добри, а у слабијег,
немарног учитеља нити ваљају ђаци, нити
га уважавају ђаци, ни родитељи. Слабији
учитељ не може — као што је уопће
познато — никако на ништа добра свој
свијет упутити. Не слуша и не уважава
га нико ни у чем, а иначе тихи, мирни,

сталну и независну г. 1750, дакле прије
овога рата, исто као што је арцибискуп-
ска задарска Курија коју годину послје
овога рата обраћања пажњу млетачког
сената на опасност, која пријети из Црне
Горе, подржаване Русијом, млетачким по-
сједима у Боки.

Ово би било доста, да се оцијени
најновије научно предавање г. дра Радо-
нића које је закључио правни филозоф
против Црне Горе, категорички тврдећи,
да су Срби тек и почели деветнаестог
вијека, као „турски поданици“ отпочели
војевати за своју слободу и независност.
Али ћемо још навести нека дипломатска
акта, која ће још више изобличи нашег
Терјита.

Г. 1896 „Луча“ је добијала у мар-
товској свесци чланак г. Марка Драговића
под насловом „Два акта о јавној неза-
висности Црне Горе“. Ту је изложено,
како је Аустрија г. 1791 закључила мир
са Турском у Свиштову, у вријетини „жи-
теље Црне Горе“ са осталим рајом турском.

У почетку Наполеонових ратова во-
дила се преписка између Русије и Аустрије,
из које преписке г. Драговић наводи двије
делене руског министра иностраних дјела,
књаз А. Чарторјевског, руском посланику
Разумовском у Бечу, које се тичу Црне
Горе. Из њих се види, како је Аустрија
била незадовољна протекторатом Русије
над Црном Гором, и како је она, позива-
јући се на Свиштовски мир, сматрала
Црну Гору зависном од Турске. Књаз
Чарторјевски протествовао је најодлучније
против тог погледа бечке владе. У својој
депешти, упућеној 23 октобра 1804 графу
Разумовском у Бечу, између осталог,
руски министар иностраних дјела овако
пише: „Depuis environ un siècle ou pour
mieux dire, depuis le règne de Pierre I-er,
les Monténégrins se sont mis sous la protec-

али честити парох г. Јово Гламочлија
креноу је — као што смо већ раније ја-
вили — на пр. око 80 људи хака у сви-
јет, на срећу њихову, на корист породице
и мјеста, на своју дук, а временом можда
случајно чак и на своју какву корист, јер
га је Бог обилатом породицом обдарио.
Бог зна, чује, кад ко коме ваљати може!

Молимо дакле, све пријатеље српске
омладине да се људски заузму и да нам
јављају са киме су о овој ствари говорили,
коме треба да пишемо, како ствари у раз-
ним мјестима стоје, одје и зашто евенту-
ално још замишља, ко меће, зашто меће, ко
смета, који, зашто смета и који и т. д.?

Ми дајемо по жељи сваки даљњи и
тачнији обавјештај (упуту) а све прве на-
родне пријатеље молимо да нас извјешта-
вају што чешће о свима привредним при-
ликама српског народа њихова краја.

УПРАВА „ПРИВРЕДНИКА“ У ЗАГРЕБУ

завод за највјештање привредног особља.

Читајмо српске књиге.) Будим-
пештанске „Мале Новине“, српски дневни
лист, који не припада ниједној страни
(преплата му је 2 франка на мјесец)
пише:

У свих обрадованих народа књижев-
ник има данас своју сигурну екзистенцију.
Дједа му носе толико прихода, да је жи-
вот обезбјеђен, да се не мора борити са
материјалним бригама, већ да се сасвим
безбрижно може посветити своје књижев-
ном раду. Код нас је пак бављење са
књижевношћу споредно занимање: нека
врста спорта даровитих умова. Ко има
на другој страни каква занимања да се
хљебом исхрањује, а осим тога има књи-
жевничког дара и спреме, тај може себи
у часовима доколице доволити и тај спорт,
да ради на књижевности. Спортсмени се
у часовима доколице возе на бициклу, на
аутомобилу, на чамцу, пливају, гимна-
стику — а наш књижевник у часовима
доколице ради на књижевности: пише
пјесме, приповједач пише приповје-
јетке, критичар критикује и полемиче и
т. д. Ово спорт као и ово спорт.

Може ли се замислити, да нам књи-
жевност у оваквим приликама може на-
предовати? Може ли се замислити, да ће
нам књижевност у оваквим приликама до-
стићи ону висину, на којој стоје књижев-
ности, не великих народа, него и оних
напреднијих народа, чији број одговара
бројном стању нашега народа? Књижев-
ност је саставан дио народне културе, она
је носилац народне мисли и представник
народног духа, не само унутра у народу,
него, што је исто тако важно, и пред
странима. Књижевност утврђује у народу
просвјету и народни дух, а на страни
стиче народу поштовања и пријатеља,
стиче му славу. Али докле год буде рад
на књижевном пољу споредно занимање,
докле год буде само нека врста спорта
позваних па и непозваних талената, наша
књижевност неће моћи вршити ону улогу,
коју врше књижевности у напредних на-
рода.

Свему овоме узрок не лежи само у
томе, што може бити не би имали вели-
ких књижевних талената, него поглавито
у томе, што су ти таленти приморани
трошити своје вријеме и своју снагу на

tion speciale et immédiate de la Russie. Ce
petit peuple, qui a su conserver son indé-
pendance malgré tous les efforts de la Puis-
sance Ottomane, s'est porté à cette démarche
de sa propre volonté, et a laissé aux Sou-
verains de la Russie le soin de les défendre.
(Од прилике има један вијек, или
боље рећи од младе Петра I, Црногорци
су се ставили под особитом и непосредном
заштитом Русије. Овај мали народ, који је
зато сачувао своју независност у турско-
свијетској околности, учинио је
овај корак по својој сопственој вољи и
оставио је руским владаоцима бригу да
их бране.)

У другој депеши истом графу Разу-
мовском, од 19 децембра 1804 између
осталог, књаз Чарторјевски овако пише:
„Déjà à la lecture de premières lignes nous
avons été fortement surpris de ce qu'on ait
voulu à Vienne établir, sur les dispositions
du dit Traité, la sujétion du Monténégro à
l'Empire Ottoman. Pour se rendre un compte
exact de notre surprise il suffit de se rappeler
l'époque à laquelle le Traité de paix fut
conclu, et la Cour Impériale et Royale se
souvent assurément qu'après que l'Autriche
eut mis fin par ce Traité à la guerre, que
les deux Cours Impériales avaient entreprise
d'un commun accord contre la Porte, la Russie
se trouve être seule en guerre contre cette
Puissance, qui doit pour nous être par-là même
étrangère. Ce n'est donc pas le Traité men-
tionné qu'on peut nous proposer comme une
autorité dans ce cas dont il s'agit. D'ail-
leurs, sans m'arrêter longtemps à l'époque, si
peu agréable pour nous, je ne puis m'em-
pêcher d'ajouter qu'on a bien plus de peine
encore à expliquer comment une transac-
tion passée entre deux Puissances pourrait
y mettre un Etat libre, qui n'y fut pour rien.
„Depuis plusieurs siècles les Monténégrins
sont en possession d'une entière indépendance.

другој страни: на своје главно занимање,
на заслуживање хљеба. Наша књижевност
је тако сиромашна, да не може дати хље-
ба нашим књижевницима. А сиромашна је
због тога, што се код нас српске књиге
мало читају. Читају се стране, а српске
и када се читају, већином се позајмају.
На књижевност се дакле мало троши, те
је сасвим природно, да књижевност не
може издржавати књижевнике. Књижев-
ности се нашој може помоћи једино, ако
нам свима од сада буде лозинка: купујмо
и читајмо српске књиге.

(Академско Удружење Срба Техни-
чара у Бечу) држао је 21 јуна о. г. своју
закључну годишњу скупштину и на њој је
управни одбор поднио слиједећи извјештај:
Стање чланова, а) старујући и помагачи
г. г. Иван Арнолдевић инжењер Беч, Пав-
ле Хорват инжењер Сарајево, Митар Гли-
горовић, грађевини техничар Невесине Ла-
зар Билиновић, Никола Спаић и Радован
Стевић сва 3 геом. елени из Фојнице. б) ре-
довни: Концем године 20. Немила смрт по-
коси и ове године млад живот једног дру-
штвеног члана, и то Наума Димитријадеса
студ. инт. III. год. Вјечни му спомен!

Друштвених скупштина и састанака
са предавањима било је свега 17. Предава-
ли су редовни чланови и то: Петар Путник
канд. инт. и Јово Симић канд. инт.: „Опољ-
привр. зградама.“ Илија Мусладин канд.
инт.: „Политриједној пелиорацији. Јово
Симић канд. инт.: „О фотогрметрији у ин-
женерској пракси“ и Иван п. Курма канд.
инт.: „О фли графичи. Изим овога водила се
дебата о епархијским инжњерима у митро-
полији Карловачкој. —

Стање друштвене благајне било је:

прихода 376 кр. 94

расхода 228 кр. 76

остаје 148 кр. 18.

Стање Књижнице. — Прошле школске
године купило је друштво стручних књига
за 80 кр а добило је на поклон од г. г.
Ивана Арнолдевића инжењера у Бечу 7
неких дјела у више свезака и 25 мањих
(ове потоне није управни одбор у књижи-
цу занео.) Ст. Н. Чучковић надгеометар
једно дјел. Од друштвених чланова тако,
да књижевница концем године 70 дјела у 94
свеске и 105 табли броји у укупној вред-
ности од 950 круна. Сљедећа уредништва
српских листова сладе су свој лист без-
платно: Привредник, Дубровник, Родољуб,
Српски Весник, Застава, Српски технички
гласник, Глас Црногорца, Србин, Братин-
ство, Мале Новине и Нада (до краја 1901)
Преплата се сладе за: Српски технички
лист и Reformu а у подпреплати за Bau-
techniker-a.

На олој главној скупштини изречена
је хвала г. г. члановима ступањцима и по-
магачима те горе наведеним славним уред-
ништвима, која су удружењу своје органе
безплатно сладе, са молбом и жељом да се на
оне и други српски родољуби угледају. —

За управни одбор:

Тајник
Јован Младеновић
студ. инт.

Председник
Јово Симић
канд. инт.

Благајник — Књижничар:

Димитрије Петровић, студ. инт.

Чланови Ревизије

Петар Путник, канд. инт. Иван п. Курма, канд. инт.
Марко Токиа, студ. инт.

ЛИСТА К.

У ПРИЛОГ ИСТИНЕ.

III.

Ивијали смо два документа званична
из половине осамнаестог вијека, у којима
се огледа самосталност и независност Црне
Горе, која се ту преставаља врло опасном
суојетком млетачке републике; па смо на-
вели неколико података о турско-црногор-
ском рату од г. 1756, који је раснијетлио
професор Мелагола званичним документима
из млетачког архива.

Из тих докумената видимо, каквом
је збољом и поштореном гледала мле-
тачка република на турске препреме про-
тив Црне Горе, особито због коњице и
артиљерије; због чега је република не
сама најстрожије наредбе понављала, да
се не би Црногорцима пружила каква
помоћ са млетачког земљишта из Боке, да
се не би пружило наговор Турској, да
окрене своје силе на млетачке посједе,
него је ове по изложенијем тачкама утвр-
ђивала појачавањем посада и особито умно-
жавањем ратног бродовља у Боки.

Тај критички положај на овим на-
шим странама изазвао је први пут Русију,
да се обрати млетачкој републици у корист
Црне Горе, препоручујући јој овај „сло-
бодни народ“. Проф. Мелагола наводи о
том руском посредовању писмо млетачког
дипломатског преставника у Цариграду, и
одговор млетачког сената на то писмо.

Припреме турске за тај рат трајале
су неколико мјесеца, и најпослије су
Турци напустили Црну Гору „овојеђени
не постигавши никаквa успјеха“.

Интересантно је, што је Арцибискуп
Караман преставаља Црну Гору као само-

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Лисне уши). Напаст! Баш права напаст ове лисне уши! Данас их очистити све до једне, после 3—5 дана опет видиш муве облијећу око извјесних листови, мрани се поњу на дрво, а кад погледаш — оно опет листови пуни ушју!

Ове ситне веселице страховито се размножавају. Једна једина уш, може под повољним погодбама, за неколико недеља, да се на хиљаде размножи. Безброј ових ситних ушница, поређају се на младе врхове појединих грана извјесних воћка, или се по налицју листица у гомилицама наслажу, па се услед њих и листе укочују. На сваки начин ово није добро ни за листе, ни за младар, нити може листе да ради, нити младар да порашује.

Од ушју има разних врста; тако су особене врсте на трешњи, особено на шљиви, особене на јабуци, особене на крушци, особене на праски — и ове нам последње највише задају посла. Има их још и других, које се на разном шибљу појављују, а све се скоро на један исти начин чисте и тамане. Па и ако би због развоја начина живљења, једне или друге и на разне начине требало таманити, опет се зато све уопште могу на ове начине понистити:

Гдје је ове године било ушју, а нијесмо их могли све понистити, онда ћемо зиме, кад не буде листица на дрвима, наћи на младим љеторастима њихова јајца, у вилу ситних, већином свијетлих, прих зрнаца, која су на поменутим границима прилијећена. Њих треба зиме потражити. За сваког природњака су ова јајца, као и начин живљења ових ушју, врло занимљива. Међу ушима цијелог љета има само женке, које живе младе рађају, а овај се подмладак већ другог дана размножава. Тек се с јесени појављују другочије животињце, мужјаци и женке, које отпочиу савим правилно да носе јајца. Само ова јајца могу без штете да презимо, на којих се с прољећа налазе нове женке, и онда изнова отпочиу оно нејвероватно брзо размножавање.

Најлакше се пониставају иш, а најчистији је и посао, кад се зими потраже и пронађу на границима јајца, па ова понисте. То се чини на овај начин: Треба направити од бијеле иловаче жито блато, па премазати четкицом све границе, на којима има јајаца; а боље сигурности ради, можемо премазати све. У мјесто бијеле иловаче, можемо узети и старијег загатеног креча; ја сам ујек њега употребљавао и то с успјехом. И иловача, и креч исуше јајца, угуше их, и онда услед тога пропадну. И иловача, и креч ће отпасти, али ће јајца иза тога овакојакост остати на граници сува, умрљана. Ко хоће, може јајца и састругати с границима, и то најбоље оном стаклом хартијом, коју сто лари употребљавају. Неки опет сјеку границе на којима нађу јаја, па их онда сагору, али се на тај начин штети воћка.

Ово проналажење и пониставање јаја, не само да је лакше пониставање од живих ушју, него се оно извршава онда и у оно доба, кад људи има мање и важнијих послова; осим тога, пониставањем јајаца је успјех и много сигурнији, и на посљетку, лакше је зими доћи до јајаца,

је још чудноватије, како је могуће, да у поравнање, које је било међу двије силе, метну и један слободан народ, који се у то није мијешао. Од њихе вјекова Црногорци посједовали су потпуно независност. Сви покупаји, које су чинили више отоманских владара, да их тога листе, разбили су се о стијенама и јунашћу ове мале земље, и није могуће да једним трактатом пера, или на основу једнога трактата, за који нијесу помишљали ни да постоји, они могу бити уврштени међу поданицима турским; а ни двор бекли ваљда не би хтио да овај трактат примора Русију на тешки поступак, да одузме заштиту једном народу, који је ужива већ има један вијек, и који се сам метнуо у његово наручје. Све пак оно, што је наведено о трактатима и уговорима Порте са бившом републиком млетачком без вриједности је; јер је ова потоња имала толико исто мало права, да располаже Црном Гором, колико и остале државе јерошске. Кад су се Црногорци навада ужасавали јарма турскога, они су се не мање равносно старали, да сачувају своју независност и противу покушаја млетачких, и у овоме посљедњем заузимању такођор су успјели.)

Ова два цитата, преписана из архива министарства иностраних дјела у Петрограду, не само свједоче, да је руско министарство иностраних дјела, г. 1804 устало енергично у заштиту независности Црне Горе против аустријске политике, која је хтјела Свиштовским трактатом мира и равним уговорима између Турске и млетачке републике, да замијече ту независност, него је још и дало лекцију аустријском министарству иностраних дјела, да писани уговори између двојице не могу важити против трећег, што је римским правом освјештало, и што је јасно сваком здравом разуму у области права.

него ли љети до ушју, кад су дрва ошумљена лишћем.

Па и сама земља много упливше на појављивање и размножавање ушју. Ево доказа. Праске и трешње, које су усађене у сувљу, пјесковитој земљи, много више страдају од ушју, него оне, које су усађене у свјежој иловачи. Али, видите — не можемо опет сна добра да саставимо уједно, јер у ових праска, које су у сувљу земљи, много су слаби и мириснији плодови, али, ето, ту нам уш опет више досађују. И онда шта ћемо? Не остаје нам ништа друго, него да се боримо против уш, а имамо слаби и мирисније праске; јер, у свјежој земљи не настрју тако уш, али и праске нијесу тако слатке ни мирисне као оне са дрва, која су усађена у сувој земљи.

„Прскање устајаном водом, као и довољно заливање ушју нападутих дрва, помаже такође. Од тога прскања бивају и плодови крупнији“ — вели *Парментје*. Ја сам то чинио једне године, и резултат је био: да су плодови у истини били крупнији но прошлих година, али уш нијесам понистити но сам их морао ништити на други начин.

Љети се појаве и крилате уш, које слијећу на друга облика дрва и ту се настане. Што неки мисле, да оне „дјешице“ славе и на друга дрва отпућују, то не стоји; то сви природњаци потврђују, да оне само љетом на друга дрва прелазе, и то само на она, која су у непосредној близини, а на мало удаљенија, само их вјетар може одијети. Само се тако може мислити и објаснити оно страховито, оно нејвероватно размножавање ушју, у онако сразмјерно кратком времену, да по неке крилате женке негдје добро скривене презиме, па онда с прољећа одмах, чим се листе почне да развија, на свој посао приону.

Кад су нагле промјене времена, онда су воћке пложене већим нападима, већим опасностима. Онда треба на воћке највише припазити. У колико раније будемо приули на пониставање уш, у толико ће нам тај посао бити лакши у толико ће и штета на воћкама бити мања.

За пониставање ушју преко љета, најсигурније је средство — ово из сопственог искуства говорим — да се на листу претом пригаче, пригаче, па онда лист илажним сунђером опере. Трудно је, али и сигурно. — Ако је која границица тако обузета ушима, да се је и листе укочило, и врхови уклучили, онда ту не остаје ништа друго но да се та границица докле је заражена, одсече, јер од тих границица и онако не може више бити никакве вајде. — Оно има и разних средстава, којима се упљиви листови премазују да уш попрскају. Од тих ћу да наведем једно од најпростијих, а то је — дуван. Треба узети најпростијег дувана, па га у води добро искувати, оциједити и за толико водом разблажити, да добије боју слабо попареног чаја. Сад треба узети мекану четкицу, замочити у ту дуванску корбу и тако премазати преко ушју; све ће попркати. Али опет, ни дуван, ни остала средства која се препоручују, уздижу и сакупе новце продају, не помажу тако сигурно, као оно гачење претом и испирање, посље тога, водом, што сам најприје пре-

Но ако је допуштено дипломатији, да покуша свака средстава само да дође до свога циља, то науци није допуштено. Особито правна начела, науком освештана, у историји стоје као непоколебливи стожери. Али изгледа, као да г. др. Радонић та правна начела нијесу позната, или што би још грђе било, да се угледа на безку дипломатију, покушавајући њена средства, у науци недоумљива, према Црној Гори, против независности које је изамао г. архимандрит Руваца познатом својом расправом „Montenegro“; али, као што смо већ напоменули, он је расправљао прошлост Црне Горе само до Владике Данила, и тек послје његове радње изашла су дјела, која смо у пређашњим чланцима цитирали, а чланак г. Драговића изашао је мало прије његове радње; уа то прве двије публикације и не тичу се доба до Владике Данила.

Али библиотекар Матићин држао је оно јавно предавање, против којег смо морали устати, г. 1902, и њега не може ништа оправдати пред људима од науке, јер ако ико, то је он био дужан знати за све најновије публикације, које се тичу ма којг дјела српскога народа, већ ако он, понављамо не убраја Црну Гору, по каквој новој теорији, у српске земље...

Завршујемо с изјавом, да ово нијесмо написали ради г. др. Радонића, јер смо више него увјерени, да је све ово њему било добро познато, него ради ових наших читаца, које интересура ово питање, тако важно у историји у опште, а особито у историји српскога народа.

Л. Томаковић.

поручио Већину тих најваљенијих средстава ја сам, проба и увјерења ради, употребљавао, хвала оста проста хвала, а најада — никаква.

Мрави су први гости, који уш појећују: они их сипу, али их и на друго здраво лишће пренашају. Ко хоће ускоро своје воћке од ушју да ослободи, тај мора гледати да и мравима стане на пут, да се туд и не шећају, јер мрави постају већ сами по себи несносни на пвијетовима и зредим плодовима. А да се мрави на воћке не пењу, најбоље је, да се при дну стабла обмота нека крпа, коју треба премазати катраном.

То је, што сам имао, п из сопственог искуства знао о ушима, те наше напасти, да кажем.

„Томак“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 9 августа.

Научна експедиција из Италије. По одобрењу кр. италијанског министра просвјете стигло је овамо прошле недеље више италијанских научњака, који ће свестрано сваки по својој струци проучити Црну Гору и о својим посматрањима подијети тачан извјештај. Пресједник тог научног одасланства јест уважени пријатељ и пованик Црне Горе г. проф. Антонио Балдахи, а чланови сљедећа господа: проф. др. Данте Ваљери, археолог; проф. др. Уго Врам, етнограф и антрополог; др. Александар Мартели, геолог; др. Сантатата, зоолог и топограф; Анибал Балдахи, ботаничар.

† **Др. Љубомир Недић.** У Биограду умро је 29 прошлог мјесеца професор Велике Школе и познати критичар др. Љубомир Недић. Покојник је био рајадан дар на пољу наше књижевне критике, који је смјелом руком прокрчио нови пут слободной и здравој критици и скинуо с ње кору конвенционалности. Истина, као критичар, покојник је био по каткад и сувише оштар, по некада и екстреман, али те мане ишче завају према његовим врлинама, које се огледају у томе, што никад није допуштао да књижевност буде монополисана од поје, диних уображених величина. Српска литература губи у њему једну од најврснијих сила. Мир пепелу његовом!

Из Подгорице пишу нам, да су за грађене *Каменичке цркве* (у Турској), а по молби одбора омладине скадарске — г.г. свештеник Крсто Поповић и Немо Станић у овој вароши скупили сљедећи прилог, а на ње приложили су:

Гђа Јеласвета пок. прота Ј. Сундечића 12 круна; г.г. Шпиро Поповић, управитељ аетске нахије, Иво Ш. Пејовић и Крцун Ђурашковић по 10 круна; Богдан Чађеновић 8 круна; кап. Лука Неневић, кап. Крсто Лаиновић, Андрија Гвозденовић и Саво Чубрановић по 6 круна; Ристо Вуковић 5 круна; командир Гитоје Беговић, кап. Ст. Раичковић, Милан Рамдановић, апотекар Никол Сундечић, официр Велиша Беговић, Арсо Неневић, Илија Лаиновић, Илија Мартиновић, Јаков Тушуп, Вељо Ковач, Калиптан Танасијевић, Буко Секулић с Цетиња и Вуко Кривокапић из Никшића по 4 круне; Митро Лисичић и Немо Радовић по 3 круне; поп Арсо Поповић, официр Сиван Марков из Дахне, подпоручик Јагош Великировић, подпоручик Андрија Неневић, Симо П. Вукчевић, Јован Мрчарић, Васиљ Биноски, Ђоко Мрчарић, Петар Члановић, Перипа Богичевић, Васо Перипић, Косто Марковић, Марко Матиновић, Никола Шпиров, Павле Булатовић, Немо Стјанић, Немо Поповић, Ђоко Мијатовић, Живко Лаиновић, Крсто Радловић, Илија Стаковић, Васо Радловић, Велиша Лаиновић, Марко Радловић, Павле Бурић, Богдан Бољевић, Немо Златићанин, Јово Станковић, Никола Рајовић и Нико Алагурић по 2 круне. Немо Кулић, Јован Годубовић, Стеван Цаљевић и Крсто Мрчарица по једну круну. — Свега скупљено 201 круна.

(Из Управе вароши Цетиња.) Ове недеље било је странаца на Цетињу 77, и то: из Аустрије 50; из Белгије 3; из Италије 1; из Русије 2; из Турске 18; из Инглише 1; из Холандије 1; из Француске 1.

(Исправка.) У јавној благодарности, приликом смрти *Мила Перова Бранковића*, која је била у 31. броју „Гласа Црногорца“ случајно, изостала су сљедећа имена којима је ожалостена фамилија Бранковића изразила благодарност: Г.г. бригадир војвода Машо Ђуковић, сердар Саво Пламенић, официр Никола Вулековић и барјактар Јован Пламенић, што се овим исправља.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

ЛОНДОН, 4 августа — У Портсмуту је Краљ држао смотру над флотом. Са свих лађа, нарочито са странах, поморски војници су му правила овације. Прегледу је присуствовала непрегледна множина свијета. У вече је било освјетљење флоте.

ХАРКОВ, 4 августа. — Руски листови доносе, да су цар и царица удова честитали губерњатору Оболенском, што се тако срећно спасао очигледне смрти.

СОФИЈА, 4 августа. — Сарафовисти и социјалисти оставише македонски конгрес и образоваше засебан збор. Конгрес од 60 Цончевљених присталица пребације Сарафову, да је потрошио 25000 франака, о којима није дао никаква рачуна.

БИОГРАД, 4 августа. — Данев одложио је своје путовање у Биоград. ЦАРИГРАД, 4 авг. — Заповједник црноморске флоте допловиће брзо овамо и биће примљен од Султана. Не ради се о каквој нарочитој мисији руског Цара. Подробности још су неповане.

ЛОНДОН, 5 авг. — Бота, Девет и Делареј дочекани одушевљено од многобројног народа стигли су овамо. Иајутро пошоме у Клаус на позив Краљев, одакле су се по подне повратили.

ЛОНДОН, 6 авг. — Персијски шах дошао је овамо. Дочекао га је принц Уелски.

ЛОНДОН, 7 авг. — Принц Уелски дао је јуче у име Краљево свечани ручак у почит шаху.

Бурски ђенерали отпутовали су јуче у Ротердам, да посјете Кригера и Стејна и да присуствују погребу бурског вође Луке Мајера.

ХАГ, 7 августа. — Бота, Девет и Делареј стигоме овамо, дочекани одушевљено. Посјетили су Стејна.

СОФИЈА, 8 августа. — Влада бугарска изјављује, и ако се не мијеша у послове македонског конгреса, ипак она пави на сваки покрет македонски и стати ће на пут онијема, који пријећу у том питању законите границе. У исто вријеме позива се на изјаву Данева у сабрању, по којој ће сваки државни чиновник или наставник бити отпуштен, ако буде учествовао у македонском конгресу.

ЦАРИГРАД, 8 августа. — Русска ескадра, пошто је за 10 дана похађала турска пристаништа, отпловила је из Трапезунта за Батум. Адмирал Титков, заповједник црноморске флоте, долази сјутри овамо с породицом и биће примљен у петак од Султана.

ЦАРИЗ, 8 августа. — Краљ грчки отпутовао је у Петроград, да присуствује вјенчању свог сина принца Никола с Великом Књагињом Јеленом Владимировном.

БРЕСТ, 9 августа. — Заповједник баталиона у XIX пуку Лероа-Ладери биће стављен пред војни суд, што није хтио 5 о. м. изагнати калуђерице из манастира.

БРИСЕЛ, 9 августа. — Бота са сужугом дошао је овамо. Народ га је дочекао одушевљено.

ЦАРИГРАД, августа. — Заповједник Илдиал и један ајутант Султанов ухансипе јуче у предграђу Цесаматна више официра и доведоме их у Илдиал.

ПЕТРОГРАД, 10 авг. — У Оде си досад 9 случајева куге, од којих је један смртан.

Краљ грчки стигао је овамо.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

У К. Ц. Државној Штампарији изашла је:

ИСТОРИЈА ФИЛОСОФИЈЕ

стари и средњи вијек

По разним писцима

САСТАВИО

Лаво Поповић.

Књига прва.

Писац назначује овај уџбеник својим ученицима богословског учитељске школе онда, кад се иста временом, као што се пројектира, преустроји у четвороразредну, а добро ће доћи и другим нашим средњим школама. Књига је удељена за једну школску годину, а цијена јој је 3 круне.

Може се купити код Прве К. Ц. Повлашћене Књижаре П. М. Калуђеровића на Цетињу (Cettigné Monténégro).

Цетиње, 7 јуна 1902.

У П Р А В А
К. Ц. ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ

ОБЈАВА.

Министарство Финанције даваће монополисана пића на лицитацију 12 Августа 1902 год.

За монопол узимаће се следећа пића:

Шпирит од 40 гради, у бачвама разне величине,
Рум од 28 гради, у бачвама од 45 до 50 килограма,
Мастику од 22 града, у бачвама разне величине,
Апшенац жути, у бачвама од 45 до 50 килограма,
Шљива Србијанска од 18 гради, у бачвама разне величине,
Шљива Србијанска од 15 гради, у бачвама разне величине,
Лозова ракија (Grappa) од 18 гради, у разним судовима,
Коњак обични у бочиљама,
Аниж.

Контрат ће се дати ономе који се за најнижу цијену обвезе набављати из иностранства разна горња пића од најбоље врсте према моштрама које се налазе у Канцеларији Министарства Финанције, — и предавати их франко на децимал у државне магацине: на Грахово, Његуше и Бар.

Контрат ће се учинити до 1 Јануара 1903 год., да се разна пића предаду према потребама и онолико колико за које мјесто буде одређивало Министарство Финанције.

Министарство тражиће од подузимача четири хиљаде круна кауције у сигурном непокретном имању.

Они који би жељели лицитирати морају се на горе означени дан пријавити у Канцеларији Министарства Финанције, ће се држати лицитација на означени дан од 10 сати ујутро до подна, донијет са собом карту од кауције потврђену од надлежних судских власти, да је не покретност која је у карту именована, слободна од сваког пређашњег дуга — и предати је у Министарство најдаље 12 Августа 1902 до 10 сати прије подне, иначе неће имати право лицитирати.

Број 792.

Цетиње, 11 Јула 1902.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНЦИЈЕ

О Г Л А С.

ПОШТАНСКИ ПАРОБРОД „ЛАСТАВИЦА“ ВРШИЋЕ ОД 4—17 АВГУСТА Т. Г. ПЛОВИДБУ ПО СКАДАРСКОМ ЈЕЗЕРУ ИЗМЕЂУ РИЈЕКЕ, ВИРА, ПЛАВНИЦЕ И ОБРАТНО, ПО СЛЕДЕЋЕМ РАСПОРЕДУ:

Полазиће сваког дана:

С Ријеке у 9 сати у јутро, долази на Вир у 11 сати у јутро, полазиће у 11 $\frac{1}{4}$, долази на Плавницу у 12 сати на подне, полазиће у 12 $\frac{1}{4}$, долазиће на Вир у 1 сат после подне, полазиће с Вира у 2 с. по подне долазиће на Ријеку у 4 сата после подне.

ЦИЈЕНЕ ПРЕВОЗА.

Од Ријеке до Вира или обратно I класа 1 круну; II класа 70 хелера.

Од Вира до Плавнице или обратно I класа 70 хелера; II класа 50 хелера.

Путници са Цетиња и из Бара имају пријатељствено право. Пртљак ако не запрема много мјеста, прима се до 10 кила бесплатно иначе се неће примати, осим кад неби било много путника.

Посље одређених сати за вршење поштанске службе, пароброд се може узети под најам, и то за први сат 10 круна а за сваки остали по 5 круна.

Омнибус полази с Цетиња свакога дана у 7 с. у јутро; долази на Ријеку у 8 $\frac{1}{4}$ у јутро.

Полази с Ријеке у 4 $\frac{1}{4}$, по подне свакога дана; долази на Цетиње у 6 $\frac{1}{4}$ по подне.

Дилижанс полази с Вира свакога дана у 2 сат по подне; долази на Пристан у 8 сати у вече.

Полази с Пристана свакога дана у 7 сати у јутро; долази на Вир у 1 сат по подне.

Управа Књ. Пошта и Телеграфа не одговара за задоцњења која би се могла догодити силом околности.

Распоред падат 17. (30.) Јула тек. год., Бр. 2862 престаје важити.

Број 3203.

Цетиње, 2. (15.) Августа 1902 г.

ГЛ. УПРАВА КЊ. ПОШТА И ТЕЛЕГРАФА.

НАЗНАЊЕ.

Цетиње, 1 августа 1902 год.

Број 861.

Књ. Министарство Иностранних Дјела доставља да је добило преко овдашње Краљ. Легације Италијанске званично саопштење о наплати за здравствени преглед стоке и неких сировина, које се увозе и извозе у Краљ. Италију. Ова је наплата установљена законом од 13/26 Јуна ове године и то према слиједећој табели:

НАЗНАЧЕЊЕ врсте животиња и неких сировина	Право за здравствени преглед животиња што се увозе у Италију	Право за здравствени преглед животиња што се извозе из Италије
На Коња — — — — —	франака 4 —	франака 2 —
„ Мазгу — — — — —	2 —	1 —
„ Магаре — — — — —	1 —	— 50
„ Говече — — — — —	2 —	— 50
„ Овцу и Козу — — — — —	— 20	— 10
„ Свинче до 20 кила — — — — —	— 25	— 10
„ „ преко „ „ — — — — —	— 50	— 10
„ Свјеже месо, конзервисано, слано, или макар како при- ређено, на квинтал — — — — —	2 —	— —
„ Мласти — — — — —	— 50	— —

Ово се ставља до знања нашим трговцима ради њиховог управљања.

КЊ. МИНИСТАРСТВО ФИНАНЦИЈЕ.

Школска објава

Предавања у нашим средњим школама ове године почињу 2. септембра.

Уписивање ученика у први разред Гимназије у канцеларији гимназијске Управе биће 27, 28, 29, 30 августа од 9—12 сати прије подне, а испитивање истих бива у поменуте дане послје подне од 2—5.

У први разред примају се они ученици, којима вије мање од 10 више од 15 година, који су свршили четврти разред основне школе с врло добријем успјехом из свију обавезних предмета, и који, уз то, издрже пријамни испит.

Сваки ученик дужан је донијети крпченицу и свједоштво. Без тога се не може ниједан уписати, а тако исто не може се уписати преко другог.

Послије одређеног времена неће се нико примити.

Ученике нека доведу у Управу родитељи или њихови замјеници.

Ученици Богословско-Учитељске Школе уписују се 31. августа.

Цетиње, 2 августа 1902 г.

У П Р А В А.

СТЈЕЧАЈ.

Тражи се окружни физикус за Дробњак и Језера са сједиштем у Шавнику.

Годишња му је плата 3600 Кр. (три хиљаде и шест стотина круна).

Окружни физикус бити ће дужан држати своју ручну апотеку и мораће на позив ићи по округу колико по званичном толико по приватном послу за које ће му се исплаћивати награда према напем „Санитетском Зборнику“.

Молитељ мора познавати српски језик; мора бити оспособљен за доктора цјелокупног љекарства на једном од признатих европских университета.

Молбе морају бити припослане овом санитетском одјељењу и провиђене са свима потребним исправама К броју 409.

Цетиње, 13. Јула 1902 г.

Санитетског одјељења
и с ф.

Д-р Божидар Паразић.

ОБЈАВА.

Перо Божићин Чејовић, из Куча, прије извесног времена јавио се из Букурешта, али од тог времена више се није могло сазнати, где се налази, с тога се умољвају сви они, који би што знали о поменутом да доставе

Књ. министр. иностр. дјела.

Господину Јосипу Салви-у, љекарнику, у Дрмишу.

С овим писмом морам Вам васвједочити моћно дјеловање Вашег пилула од гвожђа и кине „Дрвене“ сваки пут, кад ми се пружила прилика да их употребим против грозничних врућица и њенијех последица.

Хвар, 24 априла 1902.

Др. Густав Нађи,
к. к. кот. љекарник.

„За набаву Пилула од гвожђа, реведа и кине против грознице, „Дрвене“, на грађене златном медаљом на Париској Изложби, а почасном дипломом на изложби у Карловим Варима, доста је обратит се на коју му драго апотеку или равно на ону Јосипа Салви у Дрмишу (Далмација). Чунај се патворења! „Бочица треба да има натпис утиснут: „Салви — Дрмиш.“

П. п. Бр. 45 6—10

НАЗНАЊЕ.

Овдје на Цетињу, отворио сам садијску радњу, са добрим и савршеним радником, Асаном Џебом Сарајлијом, који ће нарађивати са врло умјереном цијеном.

За тачну и добру радњу јамчим, и молим за што већу пошту.

Јефтим Ђорђевић.

Р. 38 Бр. 57 3—3

ОБЈАВА.

Моју кућу у Глибавцу на 2 боја и 17 рала земље оранице и ливаде, продајем на слободне руке, за изравнање рачуна са мојим повјерљивцима. Ко би исту жељео купити нека се подписом ради погодбе пријави, само са готовим новцем.

Уз ово продајем и сва права која сам ја уживао на овом имању.

Глибавец, 24 јула 1902 год.

Саво Р. Кустудић.

Р. 61 Бр. 60 2—3

ОГЛАС.

Од 1. октобра издајем под афит два дућана на „Балшића Пазару“, коме потребују нека се пријави под писаном.

Васо Нипер.

Р. 20 Бр. 62 2—3

Овим се ставља до знања сви дужницима, који потписују Књажари што дугују, да свој дуг изволе подмирити најдаље до 15. Септембра, јер послје тога рџа дуг ће се тражити судским путем.

Цетиње.

Књижара П. М. Налуђеровића.

Р. 36 Бр. 66 1—3